

Бесплатен
абонамент

за електронното ни
издание в PDF формат на:
info@health.bg

Брой 5 (105),
3 - 9 февруари
2010 г.
(год. III)

Живот и Здраве

Национален седмичник за здраве, здравна политика и антиейджинг

Дискусия

Френски експерти за здравната система

Има държави, в които здравното осигуряване е на такова равнище, че поема разходите не само за медикаменти, лечение и медицински консумативи, но и за различни екстри, като санаториуми, нови рамки за очила или ортопедични обувки... Разбира се, това е постигнато след дългогодишни трагедии, които довеляват не само на суми, че здравето е най-голямата ценност, че то струва много пари, които обществото е приело да отделя точно за здравни цели. Тази степен на здравна сигурност е постигната и чрез ползотворното сътрудничество между общественици и частните здравни фондове. Възможностите и ползите от това взаимодействие бяха в центъра на дискусията, организирана от френската фармацевтична корпорация "Санофи Авентис" под патронажа на френското посолство в София. Въпросите на здравето ще бъдат обект и на предстоящи дискусии с участието на изтъкнати световни експерти.

Какво казаха френските експерти за здравната система, четете на стр. 6

Тестените храни ► 11

Звезди

стр. 12

Добрата новина

Ом 1 февруари 2010 г.
Вече можем да
проверяваме
здравния си статус
чрез интернет
страницата на НАП.

Повече подробности
на стр. 7

Зима е. Спортувайте!

Снимка Рада ПЕТКОВА

Как да прогоним лошото настроение ► 8-9

Бил Гейтс обеща ваксина срещу малария

Бил Гейтс, основателят на корпорация "Майкрософт", съобщи, че ваксината срещу малария ще бъде достъпна след три години. Компютърният гений е основен участник в кампанията за борба със заболяването, което всяка година отнема живота на милиони жители на планетата, повечето от които са деца. Неговият фонд даде милиарди долари за борба с маларията. Представители на Световната здравна организация зая-

виха, че ваксината срещу малария се намира в последната фаза на изпитания и частично ще бъде достъпна след три години. За повсеместното ѝ приложение ще са необходими 10 години.

Бил Гейтс е разтръбован, че бюджетите на различните държави ще бъдат насочени към борбата с последиците от измененията в климата, а това според него е неправилно, защото съкращавало разходите за здравеопазване.

Онлайн диагностика

[health.bg](http://www.health.bg)

- Тревожи ви неустановена болка в някоя част на тялото?
- Чувствате необичайна промяна във физическото или емоционалното си състояние?
- Онлайн диагностиката на www.health.bg е специална интернет платформа – чрез въведението около 9 000 различни симптоми и оплаквания тя насочва към над 1200 възможни диагнози.
- Съвременното понятие за здравословен начин на живот включва отговорното отношение на всеки към собственото му здраве. Това означава и умение да се „слуша“ в сигналите, които организъмът ни дава, да се ориентираме за възможен проблем и да потърсим своевременно компетентна консултация.
- Новият модул за онлайн диагностика на адрес www.health.bg е достъпен инструмент, който дава възможност да получите повече информация според характера на Вашите симптоми. Този своеобразен първи „докторски“ консултант ще ви е от полза, когато се обърнете към своя личен доктор или към специалист.
- Проверете симптомите си на www.health.bg, за да се ориентираме по-добре. Не забравяйте, че онлайн диагностиката ви предоставя бързо много ценна информация, но не може да замени лекаря.
- Онлайн диагностиката е вашият помощник да научите повече за симптомите както на най-често срещаните, така и на по-редки заболявания.

Компютрите се сдружиха с рахита

Децата, които недостатъчно време прекарват на вън и постоянно стоят пред компютрите, са застрашени от рахит, доказаха британски изследователи. Както е известно, рахитът е заболяване, свързано със системен недостиг на витамин D. Днес то може лесно да се избегне с помощта на правилно хранене и по-дълъг престой на слънце. В последните години обаче лекарите забелязаха, че случаите на рахит във Великобритания станали необичайно чести.

Причината се оказа във факта, че през зимата децата предпочитат да си стоят вътре и да играят на компютри, вместо да излязат на чист въздух. Затова те не получават достатъчно витамин D. Увлечението по новите технологии съсипва здравето на децата и през топлите месеци.

Учените предупреждават, че при деца, прекарали рахит, е повишен рисъкът от сърдечно-съдови заболявания, рак, диабет 2 и проблеми с костите.

Вредата от... полезната храна

Прекалената употреба на храни, съдържащи антиоксиданти, може да навреди на хората, установиха учени. Според тях по този начин балансът в организма ще бъде нарушен. При възрастните може да възникнат проблеми с сишинето, което ще ги затрудни, ако искаат да спортуват и да се поддържат във форма. Сладките картофи, броколито, зеленият чай и други продукти съдържат градини бяха превъзнесли като суперхрани. Но ако в организма се намрут

прекалено много антиоксиданти, ще се появи недостиг на прооксиданти, които ускоряват процеса на окисление, и ще се появят проблеми с сишинето. Затова учените са категорични, че всичко трябва да бъде с мярка.

Изследователи от университета в Канада наблюдавали опитни животни, в чиято кръв се съдържали различни дози антиоксиданти. Мускулната дейност на животните, пренаситени с антиоксиданти, се оказала по-слаба.

Медици обявиха война на маргарина

Лекари от Британския факултет по здравеопазване призоваха правителството спешно да забрани трансмазнините, които нанасят сериозни вреди на човешкото здраве. Медиците изследвали влиянието на маргарина върху организма и доказали, че молекулите на трансмазнините възвъроят стени на клемките, което влошава функционирането им. А това повишава риска от сърдечно-съдови заболявания. Безспорно било доказано още, че тези мазнини увеличават лония холестерол, който се отлага по стени на кръвоносните съдове, снижават имунитета и даже влошават качеството на сперматата при мъже.

Днес трансмазнините вече са забранени в Дания, Швейцария и Австрия. Към такива безкомпромисни мерки призовава Световната здравна организация.

Диагнози

Без нерви в студа

Valeri ZHENKOV

Знаете ли защо зънem, когато ни е студено? Треперенето е рефлекс и поради това игва неволно. Хората, бозайниците и птиците са ендотермични същества – т.е. телесната им температура не зависи от околната среда и остава постоянна.

Регулатор на телесната температура е хипоталамусът в мозъка. Когато кожата ни изстине прекалено, рецепторите му изпращат сигнали. Той пък издава команда телесните мускули да се свиват и разпускат по-интензивно. Започваме да треперим. Така организъмът разширява кръвните съдове за сметка на съкращенията на телесната мускулатура. Студът наказва най-много пушачите и нервните хора. Никогинът предизвиква спазми в коронарните съдове, образува плака в артериите и свива капилярите. Тези бъздейстия са особено тежки при хората, страдащи от синдрома на Рейно. При тях капилярите на пръстите са силно чувствителни към студа, бързо се свиват и кръвта не успява да стигне до края на палците, те побеляват и стават болезнени.

Против студа има само едно силно противодействие: да запазите спокойствие и самооблагдане. Стресът предизвиква същата реакция като студа. Кръвта се насочва към мозъка и вътрешните органи, за да реагирате и мислите по-тръскало.

Така че колкото по-малко нервничим, толкова по-добре ще се чувстваме в студа.

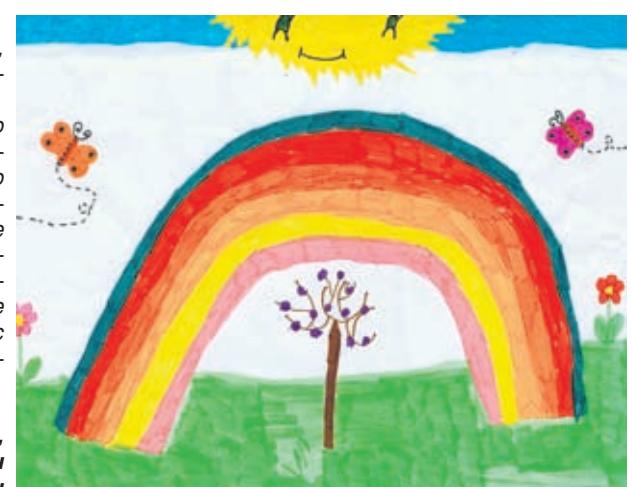
От писмата

Да украсим болниците с детски рисунки

Здравейте,
Видях чудесния конкурс,
които обявявате - "Нарисувай ми лято!".

Искам да добавя едно предложение. Защо не се организира сътрудничество между училищата и медицинските заведения, така че чрез подобни конкурси - "Нарисувай ми здраве", "Нарисувай ми приятел!" и др. - да се събират детски рисунки и с тях да се украсяват стени на болниците.

С пожелания за успехи!
Йорданка Настова,
преводач
г. Сливен

Перник се превърна в столица на маскарада

Пъстроцветният парад от маски и кукери превзе центъра

Имаше и страшнички моменти за фотографите
Снимки Вася КОНСТАНТИНОВА

Свободен прием

Доц. д-р Румен Бостанджиев

Доц. Бостанджиев е сексолог психотерапевт, ръководител и консултант в Центъра по семеен и сексуално здраве. Той е водещ специалист у нас в областта на сексуалната медицина и психотерапията при сексуални проблеми. Специализирал е в Холандия и Белгия през 1993 г. и е завършил Първата международна академия по сексуална медицина, проведена в Оксфорд, Лисабон и Рим. Д-р Бостанджиев има 26-годишен терапевтичен опит в единствения у нас Сектор по сексология към Медицинска академия - София, а след закриването му през 1999 г. е създал Фондация "Сексуалност и здраве", към която в момента се осъществява терапевтичната му практика. От 2004 г. фондацията е член на Европейската федерация по сексология. Той е преподавател в няколко медицински учебни заведения, както и в Центъра за хуманитарни науки на Бургаския свободен университет. Пътува поне единък месечно до Бургас, като осъществява и терапевтична дейност в МБАЛ "Дева Мария".

За гражданите от Източна и Югоизточна България е по-удобно да го търсят в Кабинета по сексология и семеено здраве на МБАЛ "Дева Мария" с предварително записване на тел. 056 89 62 62.

Записването за лична консултация в София с д-р Румен Бостанджиев става предварително на телефона на Фондация "Сексуалност и здраве" 02/958 49 25 или на 0888 92 43 69. Приемното време на кабинета е всеки работен ден от 09.00 до 19.00 ч.

Децата по традиция се справят най-добре с дегизирането различни краища на България, 13 чуждестранни групи от Китай, Сърбия, Италия, Франция, Гърция, Хърватия, Словения, Румъния, Македония и Беларус, 30 000 лв. награден фонд, предназначен за 75 награди.

В традицията на "три дни пили и се веселили" публиката също реши да се включи в парада на сурвакарските и кукерските

игри, като се маскира с много червено вино и кехлибарена ракия. Не за друго, а защото според поверието струи и зли духове се прогонват само с огнени пистиема.

Спомените и сумите често се губят, затова благодарим на създателя на фотоапарата, който направи илюстрирането на този материал възможно! (ЖЗ)

Свободен депозит

Черешката
на депозитите!

Внасяй, тегли... Каквото искаш си прави!
И лихвите си не губи!

- Растяща годишна лихва
- Валута в лева, евро и щатски долари
- Срок 24 месеца
- Възможност да теглите и внасяте* по всяко време
- Без минимална сума за откриване и такси за обслужване

*Суми, внесени след шестия месец се олихвяват с 0,5% годишна лихва.
Депозитите до 100 000 лв. са гарантирани от Фонда за гарантирани на влоговете в банки.

 Fibank
Първа инвестиционна банка

*bank (*2265), 0800 11 011

www.fibank.bg

Епидемия

Най-важното
за грипа ►

Кашлица

Децата са
по-уязвими ►

Кой да лети с повищено внимание?

Бременните да са на щрек

Д-р Катя ТОДОРОВА, дм, ендокринолог,
СБАЛАГ "Майчин дом", клиника "Висок майчин риск"

Всяка бременност е рискова за пътуване в самолет, но ако жената по принцип е здрава и няма усложнения, може да ползва този транспорт. Разбира се, не е желателно да се лети при наближаването на термина, за да не започне раждането във въздуха. Не препоръчам да пътуват със самолет високорискови бременни жени - с високо кръвно налягане, нисък хемоглобин, белтък в урината, значително наддаване на тесто, данни за инфекция, включително вагинална. Също и жените с предшестващи сърдечно-съдови заболявания. Задължителна лекарска консултация преди полет трябва да търсят и бременните с ултразвукови данни за нарушения в развитието на плода. Излишно е да се споменава, че бременните със заплашващ аборт не само че не трябва да летят със самолет, но трябва да спазват стриктно режима с почивка на легло.

При страх от летене се изисква психическа подготовка

Проф. Димитър
ЧАВДАРОВ, невролог,
Неврологичен център
"Сацер"

Пациентите, преживели мозъчно-съдов инцидент, трябва да бъдат предпазливи по време на полет, защото по-трудно се адаптират към променливи условия на средата. Добре е да направят неврологична консултация преди пътуването. Хората с епилепсия по принцип нямат медицински противопоказания за пътуване със самолет. Но ако изпитват силен страх от летене, добре е да бъдат подгответи чрез психотерапия или с някои медикаменти. Това важи и за иначе здравите хора, които имат т.н. нар. аерофобия. Добре е те да не летят сами, за да има кой да отвлича вниманието им и да ги успокоява. Към височинно главоболие, въпреки изравненото налягане в кабината, са склонни хора с хипотония и с шипове на вратните прешлени.

Пътуването със самолет отдавна не е приключение. А откакто нискобюджетните авиокомпании откриха, че на европейската карта присъства град София, летенето стана достъпно практически за всеки.

Обърнахме се към лекари с различни специалности, за да разберем има ли здравословни състояния, при които трябва да се лети с повищено внимание или да се избере наземният транспорт.

Снимка Росен ВЕРГИЛОВ

Сърдечно болните могат да пътуват със самолет

Доц. Нина ГОЧЕВА,
ръководител
на Кардиологична
клиника
в Националната
кардиологична болница

изисква пътуването на хора с разширени вени, особено дълбоки. Те трябва да вземат профилактични мерки, ако им предстои дълъг полет. По лекарско предписание и след преценка на риска от кървене може еднократно преди полета да се приложи инжеクция с никомолекулен хепарин. Таблетка обикновен аспирин от 500 мг също може да има добро профилактично действие срещу риска от тромбоемболизъм. По време на полета да се пие много вода, да се прави лека гимнастика (упражненията са

показани в бордните списания) и да не се употребява алкохол. Всеки хронично болен трябва да носи със себе си в ръчния багаж предписаните му лекарства.

Запушеният нос може да предизвика силни болки в ушите

Д-р Николай УЛЕВИНОВ,
УНГ,
Университетска
педиатрична белодробна
болница - София

Пътниците, страдащи от хронична алергична хрема с постоянно запущен нос, както и хората с остро респираторно заболяване трябва много добре да се подгответ преди полет! При промяна на налягането по време на излитане и кацане може да се получи запушване на евстахиевите простири.

Пазете очите от изсъхване в самолета

Доц. Руска ХРИСТОВА, национален консултант по очни болести,
ръководител на Очната клиника в ИСУЛ

При излитане и кацане много рядко може да се получат кръвоизливи в окото, които най-често не са опасни и се разнасят сами за непродължително време. При дългите полети заради по-ниската влажност на въздуха в самолета има риск от изсъхване и възпаление на конюнктивата. Срещу това трябва да се използват изкуствени сълзи на капки. След очни операции - за перде или за отлепване на ретината, не трябва да се лети в продължение на 7 до 10 дни.

www.health.bg

Гинко билоба

Хората, които страдат от епилепсия, трябва да бъдат внимателни при употребата на билкови добавки, тъй като някои от тях могат да увеличат опасността от пристъпи на болестта. Германско изследване показва наличието на връзка между епилептичните припадъци и гинко билобата. Учените са анализирали веществото в растението - гинкомоксин. Според тях химикалът може да влияе на зоните, свързани с епилептичните припадъци, и да пречи на медикаментите.

Патентован Аюрведичен продукт

Нерасаве

Екстракт от Picrorhiza kurroa

- При хронични заболявания на черния дроб
- При увреждания от алкохол, медикаменти, токсици

Различният хенамопромектор

www.ecopharm.bg

Грипът - информираност срещу психозата

www.health.bg

Kрайностите по отношение на грипната епидемия вече са видими. От пълно неглижиране и по-позорения, че фармацевтичните фирми имат интерес от създаване на паника, до почти мистичен страх от новия вирус.

Тук е мястото да кажем, че в днешно време в огромното мнозинство от случаите грипът се лекува успешно. Има и починали, но това е така всяка година по време на епидемия - както посочват нашите експерти, между 2 и 3 хиляди души годишно у нас умират от грип.

Досега тази статистика обаче не е влизала в новините.

А истината е, че грипът не е настинка, това е заразно заболяване и първото, което трябва да направим, е да положим усилия за предотвратяването му.

Идва ли нова грипна вълна?

Според д-р Ангел Кунчев, началник на отдел "Надзор на заразните болести" към Министерството на здравеопазването, в момента циркулират паралелно т.н.ар. свински грип и сезонните вируси. Разпространението на грипа се влияе от метеорологичните условия, поради което по-интензивна заболяваемост се очаква при относително затопляне на времето.

Алгоритъмът

Препазване чрез Ваксина и стриктна лична хигиена. Избягване на рискови контакти и многообразни събирания, носене на маска (при условие че се сменя на 2-3 часа).

При първи симптоми - оставане на легло, преглед при лекар и лечение със специфичните противогрипни препарати.

Симптомите

Внезапно начало, развитие на симптомите за няколко часа със:

- висока температура
- втирания
- болки в мускулите и ставите на цялото тяло
- главоболие и особено болки в очите
- силна отпадналост

В следващите дни може да се явят:

- суха кашлица
- болки в гърлото и гърдите
- по-рядко стомашно-чревни прояви

Маската си осмива един от най-добрите начини за препазване от грип

От контакт с болно лице до появата на симптомите минават от 24 до 72 часа, много рядко по-дълго.

Лечението

Препоръчано от доц. Камен Плочев, ръководител на Клиниката по инфекциозни болести на ВМА:

Двойна комбинация от антивирусен препарат, който блокира М-белтъка на вируса, и друг антивирусен препарат, който блокира невраминидазата, т.е. по този начин се блокират едновременно двата вида белтъци на грипния вирус. М-белтъкът представлява къръглата обвивка на вируса. М изва от "матричен", а нас него стърчат едни шипчета - това е невраминидазата. Препаратът ремантадин блокира М-белтъка, а релентациата блокира невраминидазата. Тази комбинация е много ефективна. Лечението трябва да започне в първите часове след началото на заболяването.

Освен специфичните противогрипни препарати се вземат и средства срещу температурата - аналгин, витамин С - ампули.

Един прост метод за алкаллизиране на средата: в със с вода се слагат една-две супени лъжици лайка, чаена лъжичка сода бикарбонат. Един прост метод за алкаллизиране на средата: в със с вода се слагат една-две супени лъжици лайка, чаена лъжичка сода бикарбонат.

сместа се загрява и се вдишва под кърпа около 5 минути. Алкаллизирането на средата просто убива вирусите.

Доколко са верни някои разпространени схващания за грипа

- Грипът се разпространява само при физически контакти

Вирусите се разпространяват най-вече когато носителят кашля или киха. Може да се заразите и когато пиннете предмет, който преди то ва е бил в ръцете на болния, и след това го коснете носа, устата или очите си.

- Стомашните проблеми са част от симптоматиката

Един от трима болни от грип може и да има стомашно-чревни смущения по време на болестта, но това не е основен симптом. Прилошаването, повръщането и гвардията обикновено се предизвикват от други вируси и бактерии.

- Витамин С е вълшебно средство срещу грип

Това никога не е било потвърдено от научно изследване. Редовният прием на витамин С допринася за доброто здраве, но влиянието му при препазването от грип или при лечението му не е доказано.

- Ако сте болни от грип, трябва да пием антибиотици

Антибиотиците са напълно безполезни срещу вирусите, предизвикващи грип. Лекарят може да ги предпише при наличие на усложнения.

- Рискът от разболяване е по-голям след имунизация

Ваксинацията против грип се прави с неактивен вирус, а от него не можете да се заразите с грип. Възможно е организъмът да покаже реакция след ваксинирането, но това

не означава, че сте заразени.

- Температурата задължително трябва да бъде свалена веднага

Според мнозина лекари това е дълбоко погрешно съвпадане. Те припомнят, че повишена температура е знак за реакция на организма. Тя показва, че тялото се опитва да унищожи причинителите на болестта. Доказано е, че високата температура действително убива вирусите на грипа и облекчава промъркането на инфекцията. Медикаменти за сва-

ляне на температурата се препоръчват само когато то е твърде висока.

- Маските препазват от заразяване

И да, и не.

Обикновените маски спират кандидите, които хората разпръскват при кухане и кашляне и които пренасят вируса. Самите вируси обаче са много малки и могат да преминат през маските.

Специализираните маски са с много по-добра защита, макар че и те не осигуряват 100% безопасност.

НОВО от Doych Ltd

IMMUNO GUARD®

5 пъти повече сила за имунната система

ИМУНОГАРД е природен имунорегулатор, съчетаващ 4 активни съставки - Л-теанин, Кордицепс, Витамин С и Палатиноза. Тяхното положително действие върху имунната система е доказано в световни научни центрове.

Последни изследвания, проведени от д-р Буковски в Бостънската болница, показват 5 пъти увеличено освобождаване от имунните клетки на интерферон (агент за борба с инфекциите) след прием на Л-теанин! По този начин Л-теанинът в ИМУНОГАРД изгражда 5 пъти по-бърз имунен отговор, когато организъмът се бори с инфекции.

Кордицепсът в ИМУНОГАРД е незаменим регулятор на имунитета, намалява

възпалението, болката и температурата. В ИМУНОГАРД е вложена и най-ефективната доза Витамин С - 250 мг, която увеличава устойчивостта към инфекции и респираторни заболявания и Палатиноза, която доставя на организма енергия за дълъг период от време.

ИМУНОГАРД съдържа 30 бр. таблети по 600 мг. активни съставки.

5 пъти по-силна имунна система само за 12 лв!

Doych Ltd
Верният път към здравето

Търсете в аптеките без рецепт!
При липса, търсете съдействие от Вашия лекар
или се обадете на тел. 032/ 58 86 19 , GSM 0888 655 505

Решението е: обществоно и частно осигуряване

Сътрудничеството между двете форми осигурява качествено лечение

Петър ГАЛЕВ

ВБългария се отделят по-малко средства за здравеопазване в сравнение с голяма част от държавите от Европейския съюз, а често парите не се изразходват по най-добрия начин. Освен това значителна част от населението не е обхваната от здравното осигуряване. Така се получава сериозна неравностойност по отношение на достъпа до медицинска помощ и лекарства в българското общество. Това са само някои от изводите в първата от поредицата гускуси за здравеопазването, организирани от "Санофи Авентис" и френското посолство в София. Екип на Хелт Медиа зададе въпроси на участници в гускусията.

Жак Натан, генерален директор на "Санофи Авентис" - България

- Г-н Натан, защо организирате тези здравни гускуси?

- Това е част от културата на компанията "Санофи Авентис". Навсякъде, където имаме присъствие, мисията ни е да не бъдем единствено в ролята на продавач на лекарства, а да разработваме стратегии за дългосрочни партньорства с местните здравни органи. Така заемаме отговорна гражданска позиция - развитие и напредък в областта на здравеопазването.

- По Вашите наблюдения какъв е достъпът на българските пациенти до лекарства?

- В някои от проучванията за България се говори за 65% до 70% от цената на медикамента, поемащи се от пациентите. От това следва, че

Министър Божидар Нанев и Жак Натан по време на гускусията за здравното осигуряване

достъпът до медикаментите зависи от възможността пациентът да плати. Във Франция за сметка на пациента остават не повече от 15%

до 20%. Иновационните медикаменти по необходимост са скъпи. Нужни са добра организация и воля за осигуряване на достъпност до най-необходимите иновационни медикаменти и същевременно да се акцентира върху генеричните лекарства. Така ще можете да си позволите да плащате скъпо за новите медикаменти и по-евтино за вече доказалите се генерични препарати.

зател след САЩ и Швейцария. Средствата за здравеопазване изват от няколко източника. Единият са здравни вносници, които се плащат от работника, както и една част, която се поема от работодателя. Втори важен източник е всеобщият налог върху всички доходи - трудови, капитали, наеми, имущество и др., който има съществен дял в средствата за здравеопазване.

- Каква е ролята на частното здравно осигуряване във Франция?

- Да допълни разходите за здравни услуги. При хоспитализация частното осигуряване поема около 10% от разходите, например за самостоятелна стая или за по-скъпа ставна протеза. При медикаментозно лечение може да се поеме около една трета от разходите с уго-

ворката, че основното здравно осигуряване поема изцяло значителна част от лекарствата. И последен пример - при очилата основното здравно осигуряване поема нищожна част от разходите, но частните фондове покриват практически 100%.

- Каква част от хората има здравни осигуровки в частни фондове?

- Почти цялото население, между 92% и 94%, повечето французи го ползват чрез работното си място. По принцип то не е задължително, но в повечето предприятия се прави за мотивиране на служителите и за поддръжане на доброто им здраве. Отделно държавата плаща за частното здравно осигуряване на все повече хора в неравностойно социално положение.

Мускулната и ставна болка е силен противник

Ефективното решение се казва -

NeOx

Отново се движкиш!

Ecopharma

www.ecopharm.bg

Lacto 4

пробиотични капсули

Здраве през всички сезони

Ecopharma

Най-интересното от тв предаването „Още за здравето“

Децата кашлят по-често от Възрастните

Д-р Клара Балджиева, председател на Националното сдружение на педиатрите от извънболничната помощ, детски лекар в ДКЦ XI - София

Д-р Балджиева, защо толкова често заболяванията при децата промичат с кашлица?

- Кашлицата е един рефлексорен акт, чрез който организъмът се опитва да очисти дихателните пътища от попаднали чужди частици или микроорганизми. Най-честата причина за кашлицата в детската възраст са вирусните заболявания. Децата кашлят сравнително по-често от зрелите хора заради някои анатомо-физиологични особености на своя организъм. Дихателната система достига пълнота си степен на съвършенство едва през пубертета. Детското носле е с тесни носни ходове, но със силно кръвоснабдена лигавица. Отворът на ларингса, през който въздухът преминава в трахеята, е много тесен - при кърмачетата е едва 5 милиметра. Тези фини анатомични структури са силно чувствителни към болестни промени, лигавицата им бързо набъбва и съответно лесно се превизиква кашлица.

- Какво трябва всъщност да правят родители, ако детето им кашля?

- На първо място да го наблюдават внимателно. Трябва да отчетат дали кашлицата е силна, постоянна, спастична и дали причинява задух, или е просто едно подкашляне. Общото състояние на детето също е важно - има ли температура, храни ли се, проявява ли интерес към обичайните си занимания, или е вяло и отпуснато. Ако едно малко дете кашля постоянно и има задух, трябва бързо да бъде прегледано от лекар. При запазено общо състояние и лека кашлица прегледът може да бъде в планов порядък. Защото и една обикновена хрема може да предизвика кашлица при децата заради стичането на соковете по задната стена на гърлото.

- Ако вие ли реагирате родителите, което детето започне да кашля?

- Повечето родители са много отговорни и бързо търсят лекарски преглед. Но понякога има една съръхреакция и своеобразно презастраховане, като родителите започват да дават на своя глава антибиотик на детето само защото е започнало да кашля. А кашлицата сама по себе си не е заболяване, а симптом на различни заболявания. Някои от тях изискват антибио-

Д-р Клара Балджиева

са много важни, защото малките деца трудно откашлят жилавите съкремти и понякога започват да побръщат от кашличните пристъпи. Затова се дава подходящ сироп за кашлица, въздухът в стаята се облажнява, детето трябва да приема повече течности.

- Кои препарати са подходящи за децата?

- Напоследък съм с много добри впечатления от сиропа Ен-Ту-Тус. Той е стандартизиран препарат на билкова основа, който може да се започне още в началото на заболяването. Децата го приемат охотно, защото е с приятен вкус. Този сироп не съдържа алкохол, а това е много съществено за децата. Билките в Ен-Ту-Тус имат комплексно мяко действие в няколко посоки - облекчаване на болката в гърлото, втечняване на жилавите съкремти и омекотяване на кашлицата. Сиропът е подходящ и за суха, и за влажна кашлица. Той успокоява децата, без да потиска центъра на дишането. А при малките е

опасно да се дават силни препарали за потискане на кашлицата именно за-

щото те действат и на центъра на дишането. Затова препоръчвам

Ен-Ту-Тус, който ще облекчи състоянието, без да навреди на детето. А лекарската визита при кашлица си остава задължителна, за да се прецизира по-нататъшното лечение.

- През тази година имат ли право родителите да водят свободно децата си при специалист педиатър?

- Да, това е едно много важно решение, което беше взето от властите. Чрез Националния рамков договор за здравеопазването държавата осигури средства за свободен достъп на всички деца от 0 до 18 години до педиатър при остри заболявания. Личните лекари могат да дават направления на децата, без да спазват лимити.

*Седем билки с чуден вкус
от сиропа*

еН-Ту-Тус

Билков сироп за кашлица

**При суха
и влажна кашлица**

**При възпаление
и болки в гърлото**

Прoverяваме здравноосигурителния си статус в НАП

От 1 февруари всеки може да провери бесплатно здравноосигурителния си статус чрез интернет страницата на Националната агенция за приходите на адрес: www.nap.bg

Досега справката беше възможна чрез информационната система на Националния осигурителен институт.

Проверката ще става по същия начин, както и досега - с бъвеждане на единен гражданско номер и ког за спам контрол.

НАП припомня, че от началото на 2010 г. здравноосигурителните права на

гражданините, които се осигуряват за своя сметка, се прекъсват, ако не са внесени повече от три дължими месечни вноски за период от 36 месеца. Правата се възстановяват от момента на заплащане на всички дължими вноски.

От тази година безработните и студентите, на въвършили 26 години, дължат месечно 16,80 лева вноски за здраве. Те се плащат до 10-о число на месеца, следващ месец, за който се отнасят.

Повече информация за задълженията може да бъде получена на тел. 0700 18 700 (на цената на един градски разговор).

Младостта куп

■ На ледената пързалка едни се държат за мантиналата, други спринтират, но всички се забавляват

Който го е страх от падания, да не ходи на ледените пързалки
Снимка Мирослава КИРИЛОВА

Интересът към ледените спортове не спира да расте

С гл. асистент Руслан Христов - катедра "Технически и ледени спортове" към НСА, разговаря Даниела Севрийска

- Г-н Христов, уважава ли се интересът към зимните спортове у нас през последните години?

- Въз основа на това, че вече има много повече мобилни ледени пързалки не само в София, но из цялата страна, да - явно има увеличаване на интереса към кънки спорта като цяло и към неговите отдельни направления - фигурано пързалие, хокей на лед и шорттрек. Специално към хокея на лед интересът винаги е имало, защото това е една от водещите зимни колективни игри в световен мащаб.

- Има ли определена възраст, на която е най-подходящо за децата да започнат да практикуват някой леден спорт?

- За всеки леден спорт си има индивиду-

ална възраст, от която може да се започне, но спортът показва една тенденция за снижаване на възрастта. Докато по-рано беше нормално

да се започне специално хокеят на лед в рамките на 8-9 години, сега вече и по-малки деца започват да се занимават с този спорт. С фигурното пързалие и шорттрека нещата са горе-долу същите. Специфичното при ледените спортове е, че начинът на придвижване е малко по-различен, отколкото при другите спортове. Тук действието се развива върху леда, с кънки, по-студено е,

но пък от друга страна, практикуването на тези видове спорт поражда в организма на децата такива защитни функции и сили, които спомагат съответно детето да се калява, да придобива по-

голяма издръжливост, да се бори с вирусите и т.н. - Какви са предимствата на карането на кънки пред карането на ску?

- Да започнем от там, че сега да отидеш да караш ску в планината, излиза много по-скъпо. Трябва да бъдат отделени средства за транспорт, специална екипировка, такса за лифтове и т.н. От своя страна кънките могат да се практикуват в градовете на споменатите мобилни пързалки, където, мисля, срещу 3 лв. вход и 2 лв. за наем на кънки ще се поразбихите на въздух и ще се по-забавлявате. На тези пързалки винаги се създава приятна атмосфера, защото се пуска музика, хората контактуват помежду си.

- Кои правила за бе-

Хокеят е може би най-популярният зимен колективен спорт в света
Снимка Евгени ДИМИТРОВ, Булфото

зопасност трябва да спазваме, когато сме на леда, за да не се стига до неприятни инциденти?

- На първо място, не трябва да сме много самонадежни и да смятаме, че умеем да се пързалиме добре. След това трябва задължително да се съ-

образяваме с останалите хора около нас, които също се пързаят. Трябва да се спазва посоката, по която масово се движат децата, защото те винаги са по-неразумни и оттам паданията върху леда са по-чести, а това е предпоставка за съвание на други хора и за нежелани контузии.

Мирослава КИРИЛОВА

Kолкото и да мърморим срещу студа и сърдения вятър, безспорен е фактът, че зимата може да донесе много положителни емоции. Само трябва да ги потърсиши. Едно от удоволствията на сезона е карането на кънки. Затова екипът ни реши да се потопи в атмосферата на ледената пързалка на столичното езеро Ариана. И въпреки че беше делничен ден, ентузиастите бяха гости. "Извам често, защото тук се отпускам. Кънките развишат не само мускулите, но и координацията, чувството за равновесие", сподели 19-годишният Георги Николов. Племокласничката Мария Тарабиши от 55-о СОУ тъкни разказа, че кара кънки за втори път заедно с приятели от класа си: "Преди ходехме често в Macdonalds и на кино, но от скоро започнахме да избиваме на пързалката. Тук изхабяваш много повече енергия, чувстваш се поборъ и силен."

Кога извади тръпката - гокато се научиш да па-

на броя

и при 0°

зиш равновесие, или след като вече можеш да караш? На този въпрос на шите събеседници отговаряха различно. Осмокласниците Кристиян, Антон и Николай обуват кънките почти всеки ден. Ето защо двама от тях си бяха купили собствени, като коментираха, че тези, които се вземат под наем, са доста по-лошо качествено, тъй като не се почестват често отвътре, а кънката в много случаи е изхабена и не е наточена, което затруднява карането по леда. Подрастващи разказаха, че много рядко са ставали свидетели на инциденти, но като във всеки вид спорт има такава опасност. Един начин защри при падане си е цепнал челото, друга тяжна приятелка е припаднала (може би от напрежение), а най-често се камастрифира в мантиналата (смеят се). Тримата шийнейджъри покелаха на теми, които никога не са чували на ледена пързалка, га да направят, "защото е забавно и има много момичета".

Други любители кънки рък не харесват, които има много хора. Една от тях е студентката по европейистика в СУ "Св. Климент Охридски" Моника Цветкова. "Така по-бързо се сканва ледът и не можеш спокойно да караш. Осокоро идвам на ледена-

се пробва на леда!", покелаха с усмишка малчуганите.

И наистина - карането на кънки е добра алтернатива за студените зими дни. Вместо да гледаме телевизия и да се замваряме по-добре е да излизем, да стъпим на леда, да срещнем нови хора.

Доказателство за предимствата на спорта са учениците, които идват рано сутрин, когато карането на кънки на повечето отворени пързалки от 8,00 до 9,20 е безплатно - не само входът, но и кънките. Служителката от касата ни обясни, че тогава кънки не остават.

Ентузиазъмът на бъдещите ни наследници е похвален. А резултатите не закъсняват. Екипът ни стана свидетел на своеобразно шоу в ранната делнична утрин. Около 20 деца се хванаха за ръка и застанаха в центъра на пързалката, а има и спринтори, които га пролират покрай всички. Те са най-опасни, защото понякога нарочно, понякога без да искат, могат да пресекат пътя на начинаещия, спират рязко, въртят се, карат на обратно, за да демонстрират уменията си. Александър и Марина от 6-и клас на 32-ро СОУ се страхуват точно от тях. "Но ако и ти си внимателен, няма проблем! Нека всеки, които има желание, га го дие и да

върши, да стъпим на леда, да срещнем нови хора.

Първите ски или подобия на тях са се появили при древните ловци в северните страни. И това е станало някъде през 6-7 век пред новата ера. Пионерите в спорта, скандинавските селяни, са били притиснати от житейската необходимост, и най-вече от глада, да сложат на краката си някакво приспособление, за да не замънат във времето.

Първите ски или подобия на тях са се появили при древните ловци в северните страни. И това е станало някъде през 6-7 век пред новата ера. Пионерите в спорта, скандинавските селяни, са били притиснати от житейската необходимост, и най-вече от глада, да сложат на краката си някакво приспособление, за да не замънат във времето.

А родината на думата "слалом", която означава "следа в снега", е Норвегия.

Според историците първите състезания със ски са се провели през 1844 година в Норвегия. Тук за първи път се влага спортен елемент при пързалянето. Началото се поставя от братята Хемстрайд и от смятаните за баща на ските в Норвегия Нордхайм, които започват да изпълняват забои и да скочат от 30 метра. Майсторството си демонстрирали в околностите на Кристияния и Телемарк. И до днес забоите носят техните имена.

Въпреки приноса на норвежците за пионери на съвременния ски спорт се

смятат австрийците. Алпинистът и скиор Матиас Здарски основава цяла школа и пуска първия учебник по скиорска техника. А през 1911 г. в Швейцарския Алпи било проведено първото състезание по ски спускане.

Историята на сноуборда е далече по-крамка. През 1963 г. американският осмокласник Том Симс успешно защитил училищен проект, като конструирал съска за пързаляне по сняг и я нарекъл Ski Board. Само две години по-късно Шърман Попен, за да разсее скуката на ющера си, слепил две ски и нарекъл полученото сънърф (от snow и surf). Девойката и приятелите ѝ били във възторг. Бащата патентовал изобретението и дал правото на производство на фирмата Brunswick. През 1966 г. били продадени повече от половин милион сънърфове. За откривател на днешния сноуборд се смята обаче Димитри Милович, който получил патент за съска с гъба канта. Към неговото изобретение проявява интерес Джейк Бъртън, който заедно с Уинтърстик въвежда първата истинска технология за производство на сноуборд през 1980 г. Днес новият спорт набира скорост и популярност.

Но дали ще изберете ски или сноуборд, няма особено значение. И в двата случая са ви гарантирани свобода и адреналин.

Сноубордът е за любителите на високия адреналин

Снимка Рада ПЕТКОВА

На път за планината

Съветите на Явор Каролов - началник на Планинска спасителна служба - София

Едни от най-честите травми, които се получават в планината, са т.н. скиорски травми. Те обикновено стават вследствие на надценяването на собствените ни възможности. Много хора карат добогава, докато стигнат до предела на силите си и се уморят. Тогава травмите се получават лесно, защото скиорите не могат да направят това, което искат. Бих препоръчал на хората да карат, докато изпитват удоволствие, без да се преуморяват, защото, както вече споменах, могат да получават най-тежките контузии.

Децата, които се учат да карат ски или вече практикуват този зимен спорт, е хубаво да бъдат

снабдени с каски и бек протектори. Едно малко дете, дори да направи травма на краче, или да си счупи ръчичка, му минава много бързо и се възстановява без проблеми. Големите бели стават с травмите в главата или по гръденнака. Поради тази причина, докато купуваме на децата си зимни екипи, нека да не пропускаме и предпазните средства, които вървят към ските.

Туристите, които са решили да се качат в планината само за разходка или за да се полюбуват на зимните красоти, също трябва да спазват някои прости правила.

Първото и основно нещо е да се съобразяват с метеорологичните условия. Да не тръгват, ако има индикации за мъги, в които човек лесно може да се изгуби, или прогнози за силен вятър. Пърборът на облекло също е много важен. Повечето опитни планинари се обличат на няколко ката, т.е. като зелка. Важно е обаче да се знае, че когато ходим в планината, не би трябвало да се поитим. Това означава да подберем дрехи, които, от една страна, да ни топлят и да ни защитават от смуга, а от друга - да не ни карат да се изпомняваме.

Друг изключително важен атрибут са обувки. Обикновено обувките, които са за планина, са с хубава изработка. За да сме сигурни, че няма да се пълнят със сняг, е добре да вземем гети. Голямо удобство за туристите е и ходенето с щеки.

Снимка
Росен
ВЕРГИЛОВ

Botanic

Flexen®

Първият растителен глюкозамин

Vegetarian Glucosamine HCl - 500mg

С полуплатяващо действие

помага във движението на неравните стави

остеоартрит + износени стави + травми

болки и скованост в ставите и гърба

www.botanic.bg

дистрибутор

БРАНДЕКС

02/821 15 00

Движи се свободно!

www.botanic.bg

Психика

Ще ни надвие ли
напрежението ▶

Меню

Да избягваме ли
въглехидратите ▶

Тест

Проблем ли е за вас профессионаленият стрес

Едва ли в днешния век ще се намери работещ човек, който да твърди, че е напълно спокоен. Затова Ви предлагаме този тест. Той ще Ви помогне да си изяснете до каква степен сте стресирани. Имайте предвид, че редица други фактори също влияят на нервното напрежение и на начините да се справим с него.

1. Двама души, които добре познавате, Ви обсъждат. Как мислите, за какво си говорят?

А. За това, че вие сте напълно спокоен и нищо не ви тревожи - 0 т.

Б. За това, че вие сте "просто супер", но при разговор с вас събеседникът ви трябва да внимава какво говори - 1 т.

В. За това, че вие винаги имате някакви проблеми - 2 т.

Г. За това, че вие сте много капризен и непредпазлив човек - 3 т.

Д. За това, че колкото по-рядко се виждате, толкова по-добре - 4 т.

2. Обичайни ли са за вас по-долу изброените ситуации? (За всеки положителен отговор се дава по 1 т.)

А. Чувствамо, че рядко вършите каквото и да е правилно.

Б. Преследвамо ви чувствамо, че сте притиснати във въгъла.

В. Разстроен стомах.

Г. Липса на апетит.
Д. Трудно заспивате вече.

Е. Главоболие и треперене.
Ж. Безпричинно помене.

3. Пристъп на паника, когато се намирате сред тъпла или в тесни пространства.

И. Умора и отпадналост.

К. Чувствамо на безнадежност.

Л. Слабост или лесно разболяване без каквато и да е физическа причина.

М. Силно ви дразнят нелепостите.

Н. Често се събуждате през нощта.

О. Изпитвате трудност при вземането на решения.

П. Невъзможно ви е да се отпуснете във възкици, да не мислите за проблемите в работата и за събитията от деня.

Р. Сълзливост.

С. Самобичуване. (Аз не мога да се справя с него!)

Т. Липса на ентузиазъм даже за любими занимания.

У. Нежелание да се

срещате с нови хора и да извършвате нов вид дейност/развлечение.

Ф. Невъзможност да кажете "не", когато някой ви помоли за нещо.

3. Повече или по-малко сте оптимистично настроени от обикновено?

А. Повече - 0 т.
Б. Чувствамо се по същия начин - 1 т.

В. По малко - 2 т.

4. Обичате ли да гледате спортни състезания, турнири, мачове?

А. Да - 0 т.
Б. Не - 1 т.

5. Можете ли да станиете по-късно през почивния ден, без да се чувствате гузни?

А. Да - 0 т.
Б. Не - 1 т.

6. Способни ли сте да отстоявате мнението си в разговор с началника?

А. Да - 0 т.
Б. Не - 1 т.

7. Защитавате ли възгледите си пред колегите?

А. Да - 0 т.
Б. Не - 1 т.

8. Пред семейството си?

А. Да - 0 т.
Б. Не - 1 т.

9. Кой носи отговорност за важните решения в живота Ви?

А. Вие - 0 т.
Б. Някой друг - 1 т.

10. Когато ръководството Ви критикува, вие...

А. се разстроивате
малко - 0 т.
Б. се разстроивате
умерено - 1 т.

В. се разстроивате
много - 2 т.

11. Чувствате ли се удовлетворени от добре свършената работа в края на деня?

А. Често - 0 т.
Б. Понякога - 1 т.
В. Рядко - 2 т.

12. Чувствате ли през по-голямата част от времето, че между Вас и колегите има неразрешими конфликти?

А. Да - 0 т.
Б. Не - 1 т.

13. Превишава ли количеството работата, която трябва да свършиме, отпуснато Ви за нея време?

А. Много рядко - 0 т.
Б. Понякога превишава
- 1 т.

В. Често превишава - 2 т.

14. Имате ли ясна представа какво се изисква от Вас в професионален план?

А. Почти винаги - 0 т.
Б. Понякога - 1 т.
В. Едва ли - 3 т.

15. Имате ли време за себе си?

А. Да - 0 т.
Б. Не - 1 т.

16. Има ли с кого да споделите, да обсъдите проблемите си?

А. Да - 0 т.
Б. Не - 1 т.

17. Вървите ли по пътя на осъществяване на целите в живота Ви?

А. Да - 0 т.
Б. Не - 1 т.

18. Скучно ли Ви е на работа?

А. Рядко - 0 т.
Б. Понякога - 1 т.
В. Често - 2 т.

19. Чакате ли с нетърпение момента, когато ще бъдете на работа?

А. Почти всеки път - 0 т.
Б. Понякога - 1 т.
В. Практически никога - 2 т.

20. Получавате ли адекватно на

извършената работа и на Вашите способности добро възнаграждение?

А. Да - 0 т.
Б. Не - 1 т.

21. Получавате ли заслужено признание на Вашата работа и способности, като изразявате в кариерата?

А. Да - 0 т.
Б. Не - 1 т.

22. Възпрепятстват ли Вашите колеги или началството работата Ви? Или Ви помагат?

А. Помагат - 0 т.

Б. Възпрепятстват - 1 т.

23. През последните 6есет години постигнахме ли всичко, което сте искали, в професионален план?

А. Резултатите надминаха очакванията - 0 т.

Б. Очакванията се потвърдиха - 1 т.

В. Надеждите не се оправдаха - 2 т.

24. Опитайте се да оцените доколко харесвате себе си във възходящия ред от 1 до 5. Каква оценка ще си поставите?

"5" - 0 т.
"4" - 1 т.
"3" - 2 т.
"2" - 3 т.
"1" - 4 т.

Сумирайте точките.

Резултати:
15 и по-малко точки.

Стресът не се явява проблем във вашия живот. Това не означава, че твой въобще липсва. Просто в дадения момент организът ви се справя отлично с психическото наповарване. Поздравления!

От 16 до 30 точки.

Това е умерено ниво на стрес за работещите хора. Би било добре да намерите начин за намаляване на психическия написк.

От 31 до 45 точки.

Стресът е проблем за вас, необходимо е бързо да вземете мерки. Колкото по-дълго работите на тяжък режим, толкова по-трудно ще ви бъде да се справите. Това е сериозна причина да се възлагат внимателно в професионалния си живот.

От 46 до 60 точки. На този етап стресът се явява главният ви проблем. Приближавате се към стадия изтощаване на организма. Възможна е поява на сериозни здравословни проблеми. Възможно най-бързо намалете психическото наповарване и се обрнете към специалист за помощ!

Любопитно

Рисков фактор

Великобритания е на път да стане пърдната страна, която ще забрани употребата на солариуми за лица под 18 години. Лице на компанията е една от вокалистките на популярната момичешка група Girls Aloud - Никола Робъртс. Според статистиката 6 % от децата във възрастовата група 11-17 години посещават поне няколко пъти месечно салоните за изкуствен тен в краткото.

Отличници

Кейп Корал, Флорида, е най-добрият град за живеење, в случај че страдате от астма. Според мащабно американско проучване Кейп Корал разполага с редица екологични и инфраструктурни предимства, които улесняват ежедневието на астматиците. В здравната класация попадат още Сиатъл, Минеаполис, Колорадо Спрингс и Портланд.

Полезно

Редовното тичане стимулира мозъка и помага за преодоляването на проблеми, свързани с паметта. Според невролози от университета Кеймбридж джогингът води до растеж на хиляди нови мозъчни клетки в онази област от човешкия мозък, която е отговорна за формирането и извикването на спомените.

Sargenor

Нагвий умората!

За пълна информация:

Ecopharma

ЕЛОП ОУЗ ЕКОСИ София
бд. Чорна гора № 14 бл.3
тел. 963 15 98/ 963 15 97
факс: 963 15 61

За и против тестенините храни

Проф. д-р Донка Байкова, зам.-председател на Българското научно дружество по хранене и диететика

Вредни за здравето са тестенините изделия?

- Няма еднозначен отговор, защото всичко зависи от това кой, кога, как и в какви количества приема тестени изделия. При млади и здрави хора без проблеми с теглото тестенините храни са естествена част от менюто. На ден е нормално един здрав човек да консумира до 250-300 грама хляб или тестени изделия. Не можем да пренебрегнем факта, че за България пътките, мекиците, милинките, баниците са сред традиционните храни. Съвсем по друг начин стоят нещата за хората с излишни килограми, за страдащите от обменни заболявания, за работещите на бюро. За тях тестенините изделия са източник на много калории и е добре да ги избягват. Нашите предшественици, от които са дошли кулинарните ни традиции, са работили по цял ден на полето и са изразходвали много енергия, докато съвременните поколения най-често са се разпозна обезвъжени. Въпреки това ние много комбинираме различни видове въглехидратни храни - например ястия с картофи и ориз с няколко фили хляб.

- Тестенините храни ли са основните виновници за напълняването?

- Всички въглехидрати, които сме погълнали, но не сме изгорили през деня, директно се трансформират в тъканни мазнини

Проф. д-р Донка Байкова

Всички въглехидрати, които сме погълнали, но не сме изгорили през деня, директно се трансформират в тъканни мазнини

ни мазнини.

- Има ли значение как-ви точно тестени храни ядем - например сладкиши по-вредни ли са от обикновения хляб?

- Сладкишите съдържат голямо количество прости захари - захароза. Те навлизат в кръвта много бързо, още от устната лигавица и повишават рязко нивото на кръвната захар, след което следва и рязък спад. Докато хлябът, картофите, зърнените култури съдържат т.нр. комплексни захари - нишесте. Те са за предпочитане, защото бавно и сигурно се разграждат в стомашно-чревния тракт до глюкоза и фруктоза и така осигуряват равномерна енергия в продължение на часове. Единственият енергиен източник за работата на мозъка и на сърцето е глюкозата.

- Напоследък много се говори за т.нр. гликемичен индекс, какво представлява той?

- Гликемичният индекс определя до каква степен ще се повиши съдържанието на захар в кръвта след консумацията на определена храна. За основа е прието нишестето от белия хляб, което има максимален гликемичен индекс 100. Стремежът е да се приемат храни с по-нисък гликемичен индекс, защото те повишават умерено и плавно глюкозата в кръвта. Това е особено важно при хората с метаболитен синдром - наднормено тегло, диабет, повишен холестерол, хипертония. Освен това и

Хлябът Винаги е имал запазено място на българската трапеза

Снимка Рада ПЕТКОВА

ните с прости захари и с бяло брашно.

- Това означава ли, че

могат да си позволяват пълнозърнест хляб?

- Той е много по-полезен, защото е произведен от брашно, съдържащо обвивките на зърното, а не само нишестната му сърцевина. Тези обвивки съдържат витамините от групата В, както и различни минерали - магнезий, калций, желязо, манган, цинк, мег и гр., които не се унищожават при печенето. Освен това фибрите в пълнозърнестия хляб подобряват храносмилането и намаляват енергийния прием, защото нашият организъм не е пригоден да усвоява целулозата. Затова хората трябва да четат етикетите на хляба и да избират хляб от брашно тип 1000 - 1100 и нагоре. А белите хляби са от брашно тип 500.

Интервюто взе
Петър ГАЛЕВ

Суета на суетите

В края на всяка година и началото на новата светът буквально се задърства от класации за най-красиви хора на планетата. Вярно на своя жълт и блъскав стил, популярното списание "Hello!" също не пропусна да се отчете. През изминалата седмица станаха известни победителите в класацията за най-атрактивен мъж и съответно за най-атрактивна жена на 2009. Ето и подреждането, което спретнаха редовните читатели на "Hello!".

Най-най сред жените:

1. Кристен Стиарт (29 273 гласа)
2. Бритни Спирс (16 031 гласа)
3. Аврел Лавин (9925 гласа)
4. Мадона (7615 гласа)
5. Сара Мишел Гелар (6924 гласа)

Най-най сред мъжете:

1. Хю Лори (148 425 гласа)
2. Робърт Патрисън (143 655 гласа)
3. Роджър Федерер (90 871 гласа)
4. Джерард Бътър (85 376 гласа)
5. Дејвид Тенант (53 696 гласа)

Патентован Аюрведичен продукт

Само 2 капсули след хранене

COMFORTEX®

премахва чувството на погудване и тежест в стомаха.

www.ecopharm.bg

България

Уникалната
Ягодинска пещера ►

3 - 9 февруари 2010 г.

Животът
Здраве

Конкурс

"Нарисувай
ми лято!" ►

Гримът на звездите

Еталони за изящество, които носят Оскари

Кейт Уинслет е получавала не едно и две признания за своята красома

Ан Хатавей
Винаги блести

Събития като раздаването на "Оскар" или "Златен глобус" са се превърнали в паради на красомата и изящния стил. На тях винаги присъстват огромен брой звезди. Те блестят с тоалетите си, с бижутата, с грима си. Модните списания дълго след това имат теми за размисъл - кой с какво бил облечен, как бил фризиран и т.н.

Сега ще ви разкажем как бяха гримирани Кейт Уинслет, Ан Хатавей и Натали Портман. Не просто ще ви разкажем, а ще направим всичко възможно, за да успеете сами да си направите "звезден" грим.

Кейт Уинслет

Ще започнем с нея, защото тя грабна наградата "Оскар" за 2009 г. Изборът на Кейт Уинслет беше грим в естествени тонове.

Като начало нанесете тънка, покриваща несъвършенствата на лицето ви основа, а след това "запечатайте" постигнатото допук с пудра. След това вземете молив за вежки в натуран оттенък (в дадения случай е използван Lancome Brow Expert) и леко изрисувайте веждите си, за да подчертаете формата на очите. След това нанесете оттенък Avon Pro Eyeshadow Trio Ice Shimmer и ги сложете по следния начин: тъмният оттенък - при основата на клепача, а най-светлият - точно под веждите. Завършете грима с двоен слой черна

спирала. За устните използвайте червило в натуран цвят, а за подчертаване на скулите сложете кремообразен руж. Той приляга по-добре на кожата и подхожда на повечето жени.

Критиците смятат, че в основата на този грим стои образът, създаден никога от Грейс Кели.

Ан Хатавей

Всички теми на женските списания се въртят около няколко актриси, които бяха гримираны по особено запомнящ се начин на церемонията при връчването на киноизданието "Оскар". Сред тях се оказа и актрисата Ан Хатавей. Тя, както винаги, отдава предпочтение на класическия грим: червено червило и черна очна линия.

И така, започваме с веждите. Те не трябва да са прекалено тънки или прекалено светли. Просимо внимателно ги очертайте, като им пригадате мека форма. Вземете бежови сенки и ги нанесете по целия клепач. За да създадете грим като на Ан Хатавей, сенките трябва да са матови.

След това използвайте очна линия и я изтеглете по дължината на цялото око. Линията трябва да е широка, а за миглиите използвайте спирала за обем.

След това преминаваме към ружа. Ориентирайте се към натуранния цвят, който обаче отива на вашата кожа, а не на тази на Ан Хатавей.

Главното в грима на знаменитата актриса е акцентът върху устните. Но яркото червено

червило далеч не подхожда на всеки. Не става въпрос за това дали имате тънки устни, или те са в по-кръгла форма (този недостатък винаги може да се прикрие с молив за устни). Просто помнете, че на всеки тип кожа отива различен оттенък на червения цвят. Изprobайте няколко нюанси, за да откриете вашия. Ако сте го избрали, нанесете няколко слоя.

Натали Портман

Още една знаменитост, чийто грим беше едн от най-запомнящите се на миналогодишното връчване на наградите "Оскар". Това е звездата Натали Портман. Нейният стилист е предпочел лекия грим на очите в стил smoky eyes (опушени очи). Вдъхновявашо му е въздействието на роклята на Натали.

За основа те са избрали светлорозов нюанс на сенките, които се насят по целия клепач. След това вземаме биолетов цвят и го нанасяме близо до миглиите (и долните, и горните). Не забравяйте да разнесете сенките добре.

Натали
Портман знае
как да
акцентира върху
физическите си
предимства

Очите на Натали Портман са изрисувани с черен молив за очи. Не пропускайте и вътрешните ъгълчета на окото.

След това отново нанесете бледолилавите сенки, за да се намали интензивността на черния цвят на молива и да се слее със сенките. Дойде времето и за черната спирала - от нея се нанасят няколко слоя на миглиите.

След това - бузите. Стилистът е подчертал мякната закъръгленост с розов руж.

За устните си избе-

стната актриса е използвала матово розово червило.

В заключение, за да добиете завършен вид, поставете на деколтето, раменете и ръцете пудра в бронзов цвят.

Е, вече сами се уверихте, че няма нищо сложно в правенето на грима на звездите, преоброяли се за Оскарите през 2009 г. С помощта на обичайните козметични средства всяка от вас може да изглежда като холивудска знаменитост.

Превод
Мирослава КИРИЛОВА

Думите
Нежността
на людоедите

Румен ЛЕОНИДОВ

Всички, чиито серги са на Женския пазар, познават бай Цецо Слепеца.

Помня го още от епохата на соца - висок, мършав мъж, сложно превърбен като питанка, прогаваш камъчета за запалки... И досега продава нещо, което вече никой не купува, но милият, всеки ден е на работното си място, увесил една голяма теменкиена кутия, вързана през рамото му с дълга сиджикма. Ако се освободите от жълтите си стоминки и ги пуснете в процепа на кутията му, те ще издръжат и той мигновено ще се оживи, ще напусне тъмния си унес и ще започне енергично да клами кутийка, в която тракат няколко умрели камъчета за огниво.

Лятос прибечер, след работно време, съм го виждал да време на "Пиромска" и да чака зрящите да се засрамят от липсата си на побден недъв.

Иначе бай Цецо е щастлив човек. Надживя безсърдмия Тодор Жибков, надживя Луканов и лютата му зима, погреба (без да участва в погребенията им) редица мути и олигарси. Надживя и журналиста Цанко Сърнев, който се канеше да направи най-очарователния си очерк за кварталния терк. Срещнах бай Цецо онзи ден, в най-свирепия вълчи стад: някаква млада жена го водеше под ръка. Явно го прибрала вънкъщи. Явно много възрастният софиянец не е сам, има си роднини: те го извеждат сутрин и го привеждат вечер. Задно с мълчаливите момчета.

Добре е, че има любе около него, казах си, които силно го обичам. Добре е, че има кой да поднесе топла супа на премързналия човече. Защото е казано: който обича супа, изпитва силна нужда от нежност.

Ягодинската пещера - красота и Въображение

Ако искате да склучите нетрадиционен гражданска брак - Вече имате решение

Гледката си заслужава усилията

Петя ИВАНОВА

3 а Ягодинската пещера възникна по говорката "По-добре един път виж, отколкото сто пъти да чуеш". И макар че сумите едва ли могат да изчертят впечатленията, ще се опитам да ви разведа из нея и околностите ѝ в Родопите. Ягодинската пещера е на 275 000 години и е разположена на около 900 м н.в. в най-дългото (7 km) ждрело в България - Буйновското, прорязано от едноименната река.

До пещерата пътуваме по шосето Девин - Доспат и забиваме вляво при стената на язовир "Тешел". По шосето в ждрелото има участък, където

скалиите се доближават в горния си край - това място се нарича Вълчи скок. Легенда разказва, че вълк, преследван от овчарски кучета, прескочил пролома на това място. Входът на пещерата е на десния бряг на Буйновска река, а до ресторантата на отс-

тантели и драпери, ту фигури на богове, светци, хора или животни, ту приказни герои.

Неусетно стигаме Ритуалната зала, където се склучват гражданини бракосъчетания. Освен със специалното си освещение и мраморната

си маса тя впечатлява и с идеалната

си акустика. По традиция спелеолози

посрещат тук всяка Нова година, затова има и елха.

В благоустроена част на пещерата се наслаждаваме на великолепието на 22 вида пещерни образувания от общо 28 световноизвестни видови. Сред тях е сталактон, наречен Неосъществената целувка - между сталагмит и сталактит, чието място спелеолозите са изчислили на около 3 тона. Има и образувания, които се срещат само тук от всички благоустроени пещери в Европа.

Такива са Леонардовата кожа (частъкът, дълъг 110 м) и пещерните перли от калциев карбонат. За разлика от морските те са неорганични и се образуват за около 200 години. По маршрута срещаме още хелектити, синтроби езера и езеро с корали, разнообразни по форма и вид генерити и драпери.

За любителите на силните емоции и адреналина в неосветената част на Ягодинската пещера има два екстремни маршрута с различна трудност на преодоляване. Единият е по-сложен и с повече препятствия от другия, но точно затова е предпочитан. Затова пък вторият преход предлага разглеждане на повече пещерни образувания.

В последно време развилието на туризма в този магнитен край на Родопите е очевидно - все повече къщи за гости и семайни хотели в селата Ягодина, Буйново и местността Полини лъки, както и хижите "Тешел" и "Орфей" предлагат туристически услуги на българи и чужденци. Многобройните маршрути, дават различни като начин на образуване пещери - Ягодинската и Дяволското гърло, дават възможност за няколко дни туристи да посетят различни забележителности, да дадат нови познания и да преживеят приятни емоции.

Гостоприемните родопчани тук гощават гостите си с рогонски качамак, пататник, пъстърва и чеверме, поднесени под съпровода на рогонски каба гайди

Снимките са предоставени от сайта на Туристическо дружество "Родопея" - с. Ягодина - www.yagodina-peshtera.com

Доброта

Благодарността към родителите

Веселин МАРИНОВ

Замисляли ли сте се с какъв трепет се радвате, когато се докосвате до нещо, дълго мечтано от вас, как се вълнувате всеки миг при срещите си с него. И после колко лесно свиквате с така прекрасното. То сякаш става нещо естествено в живота ни, което не полагаме усилия да задържим и отново разбираме какво е за нас само ако го загубим...

Зашо ли ни правят много по-силно впечатление недобрите неща, трудностите, препятствията и насочвате цялото си внимание към тях. Обсъждаме ги непрекъснато, те пълнят сърцето ни, карат ни да

постъпваме по един или друг начин... А не обръщаме внимание на най-важното - че любовта на близките ни е около нас!

Допреди няколко години вярвах, че съм "абониран" за майка и мамко, и никога не съм се замислял, че може някой ден да си отидам от живота ми...

Когато бях малък, имаше случаи, в които си мислех, че родителите гори ми пречат. По-късно се е случвало да забравя да им се обадя в продължение на цели седмици. Но някак, когато се роди моята дъщеря, осъзнах какво са за мен родителите ми и получих потребност да им се обаждам всеки ден, да си ходя всяка седмица, макар и за няколко часа... Колкото и ангажименти

да имам, понякога много уморен, но само за да видиш от бъзуха около настата къща, който ми се струва различен и като че ли единствен...

С демократичните промени в речника ни навлезе думата "инвестиция". Един инвестира парите си в апартаменти, груп - в магазини, трети - в образование, четвърти и пети - в различни неща, които той счита за важни. И знам, че всеки е прав. Но аз съм убеден, че най-голямата "инвестиция" в живота на един човек са неговите деца, тяхното възпитание и късметът да можем чрез тях да осигурим своето спокойствие, своите светли и безоблачни старини.

Споделих всичко това,

зашото за първи път в нашата рубрика говоря за нещо конкретно - за нашите родители. Нека не забравяме, ако са още около нас, да намираме време да бъдем повече и повече с тях! И да осъзнам, че с всяко едно обаждане гарантираме поне още няколко дни от техния живот, това са още няколко дни да бъдем заедно.

Дано в моите сумидниес не откривате само тъга, а наистина през тях да осъзнавате, че проблемите, ежедневните битки за реализация на нашите идеи никога няма да свършат и трябва да намираме време за добромът около нас, което имаме, но което много често забравяме, както винаги онова, което прос-

то приемаме за даденост.

И като начало, след като прочетохте всичко това, сигурен съм - знаете на кого да се обадите, нали? И знаете какво да им кажете? Просто едно "Обичам ви!"

Бих искал да завърша с едно стихотворение, което е написано от видния интелектуалец от град Елена Христо Медникаров и което композиторът Тончо Русев облече в една невероятна музика. Песента ще бъде включена в новия му албум, който излиза на пазара само след броени седмици.

Идвайте си

Христо МЕДНИКАРОВ

Идвайте си, докато все още светят две прозорчета в мрака и до късно в есенните нощи гвама старци трепетно ви чакат.

Целунете майка си, че може тази среща се да остане... Няма кой сега софа да сложи, с топла питка сладко да покани.

Ще загъхне къщата, а двора ще потъне в бурени и лайка... Тук ще го дадат нови, чужди хора, ще я няма бедната ви майка.

Ще мълчат оголени липите. Небесата ще се спуснат сиви... Майките ви чакат пред вратите. Идвайте си, докато са живи!

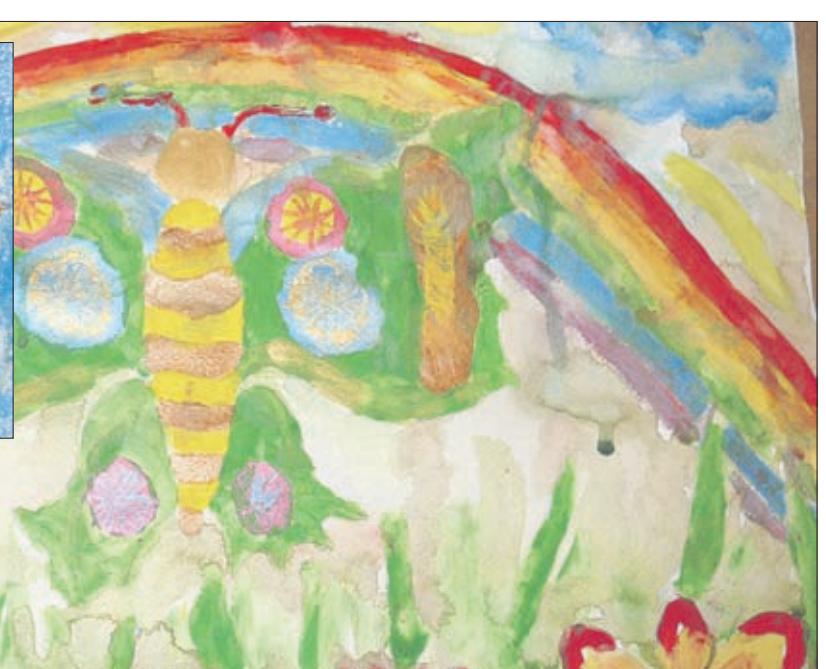
НарисуВай ми лято!

**Биляна
Хараламбиева, 5 г.,
Плевен**

**Емил Кълвачев, 10 г.,
Пловдив**

Исторически календар

03.02.1882 г. - В град Тутракан се ражда известният български писател Добри Немиров. Той е автор на разкази, по-вести, пътеписи, писки, комедии и романти. Широка популярност сред българското общество придобива трилогията "Братя", "Първи бразди", "През огъня". Починал през 1945 г.

04.02.1881 г. - В град Щип, Македония, се ражда водачът на ВМРО Тодор Александров. След Първата световна война той възстановява организацията на ВМРО във Вардарска Македония и организира съпротивата срещу сръбската оккупация. Личност с висок морал и патриотична отговорност, планира и ръководи националноосвободителното движение в Македония. Убит е на 31.08.1924 г. от сръбски агенти.

04.02.1885 г. - В град Хасково се ражда проф. Асен Златаров, учен и активен общественик, виден представител на социалдемократическото движение в България. Починал на 22.12.1936 г.

05.02.1860 г. - Хаджи Николи хаджи Минчоглу, представител на Търново на свикания от Високата порта църковно-народен събор за реформи на Православната църква под духовното главенство на Цариградската гръцка патриаршия, подава промест, в който се казва: "...българите не признават и не искат да плащат патриаршески дълг; настояват да им се назначат избрани от тях владици и искат независимото възстановяване както на Търновската патриаршия, така и на Охридската българска архиепископия". В този промест е поставен въпросът

за скъсване на отношенията с патриаршията, което става фактически на 3 април (Великден).

07.02.1878 г. - Румънският сенат единодушно гласува резолюция срещу присъединяването на Северна Добруджа, населена с българи, към Кралство Румъния като компенсация на отнетата от нея Бесарабия. В тази декларация се казва: "Разбира се, ние не приемаме Добруджа. Добруджа географски и етнографски не съставлява част от нашата територия. Бидејки от другата страна на Дунава, тя остава едно продължение на България... Добруджа ще стане в бъдеще една открита рана, един мотив за разногласия между Румъния и България. Тя ще даде място в близко бъдеще на едни български въпрос". Тук се ражда и крилатата фраза: "Чуждо не искаме, своето не даваме".

08.02.1849 г. - В град Пловдив се ражда Иван Евстатиев Гешов, осемнаесетият български министър-председател. Учи в гръцко училище, в българско класно училище "Св. Кирил и Методий" в Карлово и в Американското прометантско училище. От 1865 г. учи в манчестърския Оуенс Колидж (днес Виктория Юнивърситет). Съучредител е на Балканския съюз със Сърбия и с по-късно присъединилата се Гърция. Този съюз е грубо нарушен от съюзниците на България (Сърбия и Гърция). Те заграбват, в нарушение на договора между тях, изконни български земи (Вардарска и Егейска Македония) след Втората балканска война.

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ И ИЗКУСТВАТА

Медицински център за международна онкологична диагностика и лечение („МЦ за МОДЛ“ ООД)

Медицинският център предлага висококвалифицирано мнение на български и чуждестранни онколози:

1. ПЪРВИЧНА ОНКОЛОГИЧНА ДИАГНОСТИКА:

■ Клиничен онкологичен преглед; Ехографско и мамографско изследване на млечната жлеза; Изследване със скенер на тумори с различни локализации;

■ Цитологично, хистологично и имунохистохимично изследване; Назначаване на химио- и/или лъчетерапевтична схема.

2. ВТОРО МНЕНИЕ ПРИ ОНКОЛОГИЧНИ СЛУЧАИ:

■ Второто мнение е "бялата лястовица", която търсите, т.е. точна диагноза.

■ Второто мнение включва консултации от български или чуждестранни онколози.

Работно Време: от понеделник до петък включително - от 14.00 до 17.30 ч.

Адрес: София, ул. "Искър" № 22, партер, каб. 6, 7, 17.

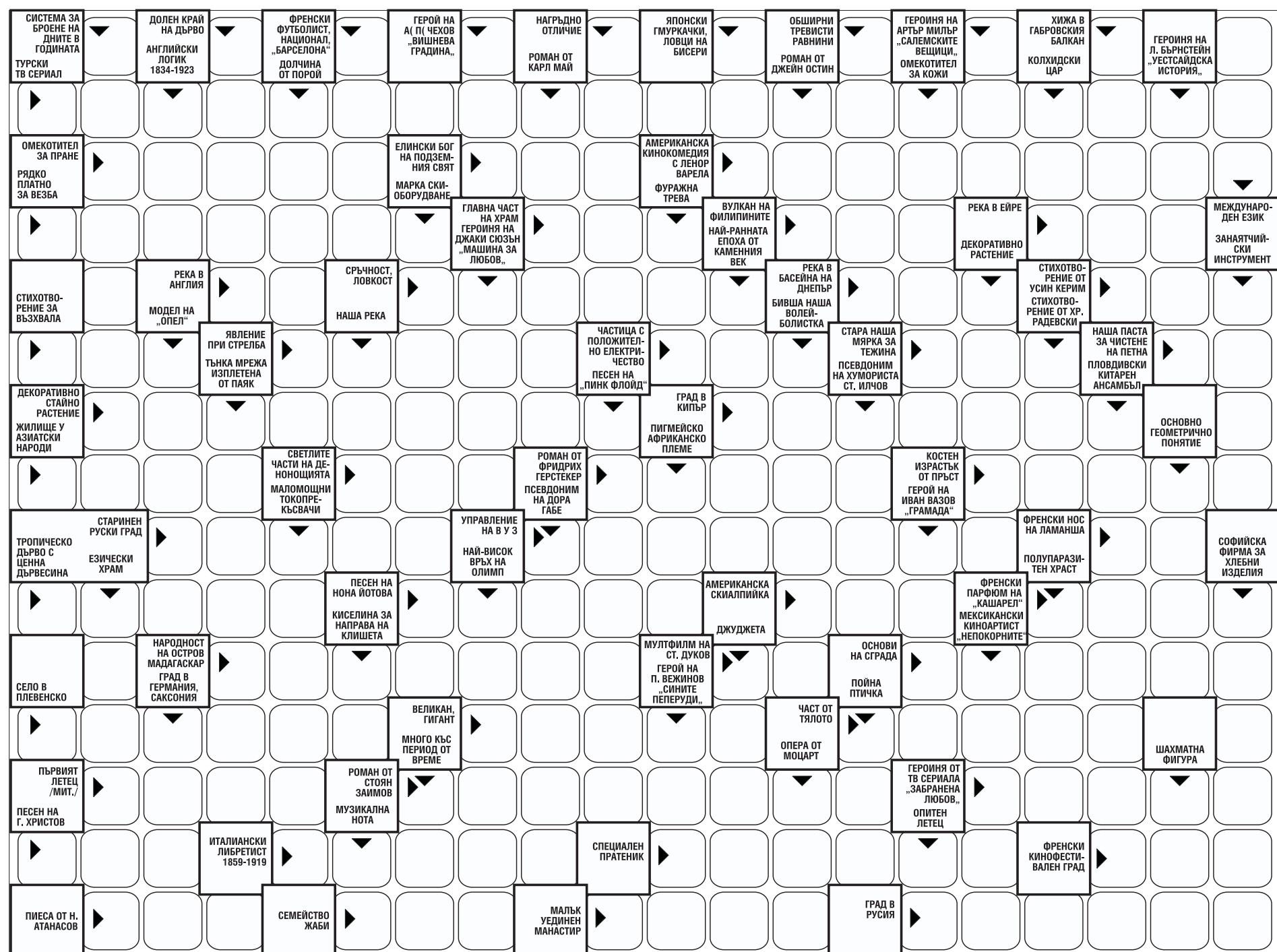
За контакт: секретар - г-жа Десислава Михайлова,

тел./факс 02/ 986 26 71, моб. тел. 088 501 04 05;

управител - адв. проф. д-р Григор Велев, 0888 202 560;

главен консултант - доц. д-р Маргарита Каменова, 0888 240 188;

e-mail: modl@abv.bg

РЕЧНИК : ВЕН, ЕОЛИТ, ИЛИКА, ИМЕЛ, ИМЕРИНА, ИНИ, НЕФ, ОРОПОН, РУКАНОР, ТИТ

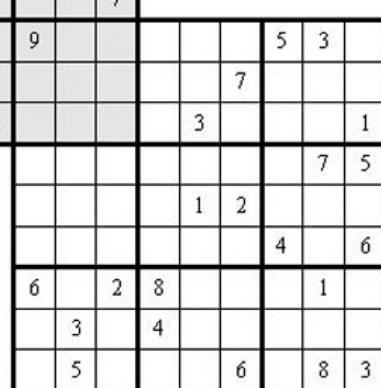
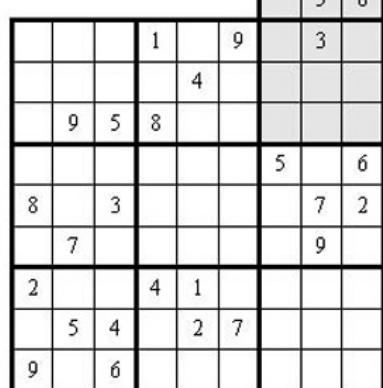
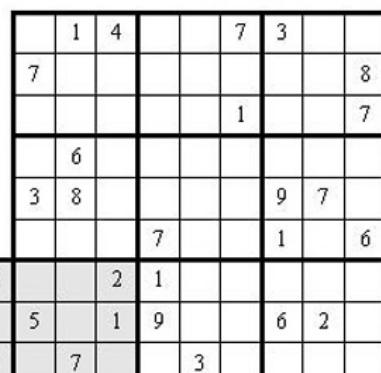
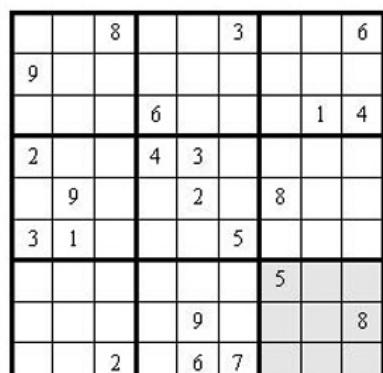
МИХАИЛ МИЦЕВ

Отговори на кръстословицата от бр. 4 (104)

ВОДОРAVNO: Варицела. Екуну. Икона. Ренин. Лакът. Толар. Канап. Раман. Вапор. Пи. Ла. Арама. Асана. Обод. Бира. Акула. ЕРИКА. ЕЛО. Камед. Валяк. "Денил". Каламот. Залог. Телец. Ода. Абати. Ивана. Аз. Колене. Аваси. Атина. Рим. Гамер. Садам (Анудар). Бам. Вам. Тукар. Калем. Бамя. "Кабаре". "Алеко". Инага (Наруко). Шу (Елизабет). Илина. Арова (Соня). Обада. Линон. Момиц. Теманус.

ОТВЕСНО: Парализа. Оракул. Ренар (Жул). "Лолита". Шина. Академ. Бин (Альян). Ципа. Аман (Симон). Тало. Ген. Рамо. Егирин. Ракета. Акен. Паламуг. Бата. "Ам". Амал (Иван). Завера. Щека. "Аватар". Лат. Къна. Алис. Кери (Марая). Бит. Село. Исаков (Нуко). Варяги. Алов (Александър). "Титаник". "Ваге". Ам. Онак. Тамами. Пило. Адениум. Ном. КАРО. ЕЛАН. Баба. Бор. Вене. Абадан. Полица. Амаду (Жоржи). Валидол. Земя. Ас.

Судоку самурай

ВСЯКА СРЯДА

БЕЗПЛАТНА ОБЯВА ДО 10 ДУМИ

Текст на обявата: .....

Име: .....

Адрес .....

Дата на публикуване: 9, 16, 23 февруари

Аbonамент за 1 месец от .....go

Изпратете малона на адрес:

София, ж.к. "Малинова долина", бл. 8, вх. А, ет. 4

Живот
Здраве

Издава
Хелт медиа груп

Управлятел
Бойко Станкушев

Програмен директор
Петър Галев

Главен редактор

Валери Ценков

Графична концепция

Людмила Веселинов

Отговорен редактор

Светлана Любенова

Наблюдател Румен Леонидов

Медицински редактор

д-р Стамен Илиев

Репортери: Даниела Севрийска,
Мирислава Кирилова

Предпечат: Веселка Александрова,
Росица Иванова

Коректор Татяна Георгиева

Адрес: София, ж.к. "Малинова долина", бл. 8, вх. А, ет. 4
тел.: 02/962 58 12; 0887 60 80 80;
e-mail: info@health.bg

Реклама

ХЕЛТ МЕДИЯ ГРУП

София, тел.: 0887/939 889,
0885/969 077, 02/9 62 58 12
факс: 02/9 61 60 41
e-mail: m.vazharova@health.bg

Печат: Печатница „Дружба“
Вестникът се разпространява бесплатно.

Първа помощ за колата в студа

Виктор СИМЕОНОВ

Cъвременният автомобили лесно запалват в студа. В тях е топло гори когато навън е истински мраз и бушува вилица. Съвременните гуми осигуряват добро сцепление с пътя при поледица и снеговалеж, антифризът действа гори в Антарктида. Въпреки това зимата има своите особености и винаги изненадва не само кметовете, но и шофьорите.

Основните проблеми на автомобила през зимата можем да сведем до две сериозни главоболия: замръзнали ключалки, упътнители на вратите и стъклата, запалване на двигателеля. Ето как да се справим с тях.

Сезам, отвори се!

Минусовите януарски температури създадоха доста проблеми на шофьорите по пътя. Очаквани са още необичайни студове през Малък Септември също вешаят непирятни изненади. А те започват рано сутрин, ако не сте се селили предварително да напръскате всички ключалки със спрей против замръзване - като например WD-40. Или ако, още докато е бил по-топло, ви е донесло да си направите труда и да почистите упътненията на вратите от мърсотия, след ко-

ето да ги подсушите и да ги намажете със спрей на силиконова основа, глицерин или течен парафин. Цялата операция отнема само пет минути, но след това няма да имате никакви проблеми със студа.

Но да предположим, че нещо сте се разсияли и ето че не можете да отворите вратите: електрическият механизъм на централното заключване не може да разблокира ключалките, щпиците на патроните са замръзнали и не можете гори да пъхнете ключа. Ако след три-четири опита не успеете да отключите едновременно с ключа и гистанционното. Обикновено е

да опитвате повече. Най-добре е да трепирате ключалките със спрей за размразяване, който съдържа етилов спирт или етиленгликол. Но ако нямаете такъв под ръка, опитайте със спирт или водка, поставени в спринцовка или нещо друго, което да играе ролята на щипци. Не се опитвайте да подгревате ключалките със запалка! Рискувате да повредите емайла на автомобила.

Можете да подгрете единствено рамото на ключа и тaka да го пъхнете в ключалката. След което правите опит да отключите едновременно с ключа и гистанционното. Обикновено е

ното усилие бързо да увенчава с успех.

Но ето че отключвате, но се оказва, че са замръзнали упътните ленти. Опитайте да отворите вратата, дърпайки я едновременно за ръчката и за горния ъгъл. При леко усилие в рамките на 30-40 секунди вратата се отваря.

Имайте предвид, че не е задължително да отворите колата само откъм шофьорската врата. Пробвайте всички възможни врати: важното е да влезете и да пуснете двигателеля.

Ако предното стъкло е замръзнало, не се опитвайте да го почистите с помощта на чистачките.

Ледът ще си остане цял и невредим, а можете да повредите гумата на чистачките. Най-добре е да изчакате да загреете двигателето и след като пуснете топъл въздух към предното стъкло, след няколко минути ще го почистите много лесно. Ако искате това да става по-бързо, би трябвало да се запасите предварително с течност за размразяване на стъклата. Или със спирт.

Пали!

Почти всички автомобили с бензинови двигатели са снабдени със система за въръскване на горивото. Опитът показва, че през зимата тези двигатели палят много по-лесно от карбураторните. Обяснението е съвсем просто: горивото, въръсквано под налягане през инжекционната дюза, се разпръска добре, смесва се с въздуха и се възпламенява още с първата искра на свещта гори при ниска температура. В карбуратора при ниски температури горивото може да се стича по стените на дифузорите и да не образува достатъчно количество пари. За да се изпарява горивото, трябва да се повиши температурата. А за да стане това, трябва да се запали двигателят.

Така се получава омаздан кръг, който може да се разчупи по гъва начина. Най-лесно е да си пунете върху колектора под карбуратора, където се подгрява горивно-въздушната смес, гореща вода. Но внимавайте водата да не попадне върху механизмите за управление на карбуратора и електрическите проводници. Можете да разчитате и на модерните методи за студено запалване със смартиращ спрей - Motor Start, Starting Fluid, Blitz Start и гр. Те действат при всички климатични условия чрез отлично балансирано съдържание на етери, като намаляват изтощаването на акумулатора. Въръскайте аерозола (за 1-2 секунди) директно във въздушния

фильтър и стартирайте двигателеля. Лесно изпаряваният се етер осигурява възпламенителна смес практически още при първите обороти на колянния вал. Тези аерозоли действат обаче само при изправна запалителна система и състоянието на акумулатора позволява нормална работа на стартера.

За да сте сигурни, че

акумулаторът няма да ви изнебери в студа, трябва да направите следното: проверявайте периодично акумулаторната батерия; редовна проверка и подмяна на запалителните (подгревателните) свещи. В противен случай увеличената хлабина между електродите на свещите прави по-трудно запалването на двигателеля, а при дизеловите гори една изгоряла подгравяща свещ прави невъзможен първоначалния стартер.

Ако е много студено и нямаете добър акумулатор, първо включете фаровете за около 15 секунди, след това ги загасете и изчакайте още десетина секунди. Така той ще позагрее, а изчакването му дава възможност допълнително да набере сила.

Най-доброто варианта е вечерта, преди всичко да замръзне през нощта, да се свалите и да се внесете въвщи на топло, а на сутринта отново да го поставите.

След като запалите двигателеля, е хубаво да го оставите малко да поработи на място. Това осигурява оптималното покачване на течностите в системите - маслото, охлаждащата течност, спирачната и т.н.

И нещо много важно: не оставяйте колата на ръчна спирачка за повече от няколко минути, особено ако сте изключили двигателеля! Оставете колата на скорост. Защото при много ниски температури жилото на ръчната спирачка може да замръзне и ще трябва да го размразявате, пъхайки се под колата.

На добър път!

Връща естествения ритъм За да тръгне всичко отново по ноти

Се-Лакс ®
при запек

Натурален лакативен сироп с екстракт от смокиня и сена

Ecopharm
www.ecopharm.bg